

PLA DE MEDIACIÓ

Escola Pública

NOVEMBRE 2023

ÍNDEX

1. PRESENTACIÓ DEL PROJECTE.....	2
2. JUSTIFICACIÓ I CARACTERÍSTIQUES DEL CONTEXT DEL CENTRE.....	3
3. OBJECTIUS GENERAL I ESPECÍFICS.....	5
4. EL PROJECTE DE MEDIACIÓ A L'ESCOLA.....	6
4.1 QUÈ ÉS LA MEDIACIÓ?.....	6
4.2 IMPLEMENTACIÓ DE LA MEDIACIÓ ESCOLAR.....	7
4.2.1 EL RACÓ DE CAN PAUS.....	7
4.2.2 ASSEMBLEES.....	8
5. TEMPORITZACIÓ.....	9
6. AVALUACIÓ.....	9

1. PRESENTACIÓ DEL PROJECTE

L'Escola Rocafonda veu l'aprenentatge de la convivència com element fonamental del procés educatiu i així s'expressa en el projecte educatiu de centre.

Tots els membres de la nostra comunitat escolar tenen dret a convida en un bon clima escolar i el deure de facilitar-lo amb la seva actitud i conducta en tot moment i en tots els àmbits de l'activitat del centre.

Per aquest motiu establim mesures de promoció de la convivència, i en particular mecanismes de mediació per a la resolució pacífica dels conflictes i fórmules mitjançant les quals les famílies es comprometen a cooperar de manera efectiva en l'orientació, l'estímul i, quan calgui, l'esmena de l'actitud i la conducta de l'alumnat en el centre educatiu.

Com a referent per fomentar la convivència, tenim la carta de compromís educatiu, aquesta vincula individual i col·lectivament els membres de la nostra comunitat educativa.

La resolució de conflictes, que situem en el marc de la nostra acció educativa, té com a finalitat contribuir al manteniment i la millora del procés educatiu del nostre alumnat. Els procediments de resolució dels conflictes de convivència s'ajusten als principis i criteris següents:

- a) Vetllar per la protecció dels drets de les persones afectades i assegurar el compliment dels deures de les implicades.
- b) Garantir la continuïtat de les activitats del centre, amb la mínima pertorbació per a l'alumnat i el professorat.
- c) Utilitzar mecanismes de mediació sempre que sigui pertinent.

Les mesures correctores i sancionadores aplicades seran proporcionals als fets i amb un valor afegit de caràcter educatiu. Aquestes inclouen, sempre que sigui possible, activitats d'utilitat social pel centre educatiu.

Amb el Pla de mediació pretenem aconseguir la prevenció i la resolució de conflictes que es puguin produir en el marc educatiu, i per mitjà del qual es donarà suport a les parts en conflicte perquè puguin arribar per si mateixes a un acord satisfactori.

Com a centre seguirem els procediments i protocols de mediació establerts pel Departament.

L'Escola Rocafonda, a partir del Pla de Mediació pretén educar en la responsabilitat i implicar al seu alumnat en la convivència mitjançant una formació específica, amb la creació d'un equip mediador i proposant el diàleg com la forma de resoldre els conflictes.

2. JUSTIFICACIÓ I CARACTERÍSTIQUES DEL CONTEXT DEL CENTRE

El nostre equip educatiu sempre ha considerat important tenir una bona convivència escolar com a tret fonamental per poder estar a gust a l'aula i poder estar consegüentment preparat per assolir el currículum i els objectius educatius d'etapa.

Tant l'alumnat d'educació infantil com el de primària d'aquesta escola viu en un moment social en el que l'agressivitat i la violència de vegades poden ser part de la base comunicativa i, com a reflex de l'entorn en el que vivim, en els centres educatius poden tenir lloc aquestes influències. Així doncs, els intercanvis i les relacions amb els seus iguals es veuen afectades per aquesta situació i en ocasions ho exterioritzen amb respostes inadequades. Els hem d'ajudar a trobar bons camins per respondre les situacions de conflicte i per gestionar de manera positiva els problemes que sorgeixin de la convivència.

De manera que, considerant aquest marc de referència, és a dir, el context social específic en el que ens movem i que s'acaba de descriure, és totalment necessària l'educació en valors diferents dels que majoritàriament perceben. Així com també, potenciar la capacitat crítica i actitud dialogant com a preparació per a l'exercici responsable de la llibertat. Ens agradi o no, és un dels nous reptes que tenim com a educadors/es i un bon motiu per tirar endavant projectes com aquest.

El pla de mediació es desprèn del pla de convivència d'escola. En la realització del mateix, s'observa la necessitat d'establir actuacions concretes per a la mediació seguint un protocol que està recollit en aquest document. A la vegada, les actuacions recollides en el pla de mediació s'acompanyen per un equip de professionals extern al centre, que orienta i dona suport a l'equip educatiu de l'escola.

En cursos anteriors es van engegar les dinàmiques del racó de can Paus (4.2.1) des d'infantil fins a 4rt de primària. A cicle superior hi ha la intenció d'iniciar la mediació entre iguals (4.2.2).

Durant el curs 2019-20 s'han recollit a través d'un formulari les següents dades, de cara a revisar les valoracions del claustre en relació al projecte inicial.

Els resultats són els següents:

- El claustre considera la MEDIACIÓ com a eina per donar resposta a una de les necessitats del nostre centre.
- L'escola es troba en un moment en què els conflictes són majoritàriament provocats per situacions considerades injustes i el 79 % de les vegades l'alumnat utilitza l'agressió verbal o física per imposar-se sobre l'altra part i intentar resoldre el conflicte resultant guanyador, però sense aconseguir-ho, sempre acaba apareixent la figura de l'adult, qui a través de diferents eines/tècniques aconseguix que les dues parts arribin a un acord.
- El 75% del claustre veu al nostre alumnat com a poc tolerant a l'acceptació d'una tercera part imparcial en la resolució de qualsevol conflicte, el 25% veu que la figura d'un mediador serà de fàcil acceptació pel nostre alumnat.
- Entre el nostre alumnat els conflictes són resolts de forma positiva, però amb la intervenció i acompanyament de l'adult.
- Només un 12'5% del claustre té interioritzat la mediació com a eina per resoldre els conflictes del grup, un 75% la utilitza de forma puntual depenent de la gravetat i tipologia de conflicte i la resta o bé no coneix la eina o bé utilitza unes altres, assemblees, cercles restauratius,...
- El claustre veu la necessitat de comptar amb un espai físic on poder resoldre els conflictes greus per tal d'ajudar a l'alumnat a tenir un espai i persona referent per resoldre diferències mitjançant el diàleg i el respecte, així com la formació dels membres del claustre i de l'alumnat de Cicle Superior per dur a terme la mediació entre iguals

Tenint en compte els resultats obtinguts es creu convenient i molt adequat engegar aquest projecte.

3. OBJECTIUS GENERAL I ESPECÍFICS

L'**objectiu general** que es proposa amb aquest projecte és elaborar i mantenir un pla de mediació amb la participació de tota la comunitat educativa per tal de gestionar i orientar les actuacions i els processos de mediació.

Els **objectius específics** que es pretenen assolir aquest projecte són:

1. Fomentar la cultura de mediació com a eina bàsica en la gestió del conflicte i promoure una cultura de pau i no violència, juntament amb els valors que fan possible preservar i enriquir la vida de totes les persones del centre.
2. Crear un ambient on les normes, les dinàmiques, les relacions i les actituds es recolzin en la resolució de conflictes i la reconciliació potenciant el compromís actiu en les relacions humanes de tots els membres de la comunitat educativa.
3. Dotar l'alumnat d'estratègies per a la resolució pacífica dels conflictes, per l'expressió positiva de les emocions, de tècniques per l'autoregulació i l'autocontrol, per l'aclariment dels seus valors i els de l'entorn i de la interiorització d'una cultura del diàleg.
4. Crear la figura del mediador/mediadora que permeti formalitzar una eina més a l'hora de resoldre conflictes, sense la necessitat de que segons quins casos passin per l'equip directiu o la comissió de convivència, oferint altres vies de solució.

Per assolir els objectius, a continuació es presenten aquelles mesures i actuacions concretes de mediació que facilitaran la prevenció de situacions de conflicte i la promoció d'una convivència basada en el respecte, en el diàleg i en la resolució de conflictes de forma pacífica i activa.

4. EL PROJECTE DE MEDIACIÓ A L'ESCOLA

4.1 QUÈ ÉS LA MEDIACIÓ?

La mediació és un procés de gestió positiva dels conflictes amb la que s'intenta que les dues parts enfrontades arribin, voluntàriament, a un acord amb l'ajuda d'una tercera part imparcial, les persones mediadores. Es basa en el principi "ningú perd, tothom guanya". Les persones mediadores no donen solucions; només faciliten el procés d'aprendre a entendre's dins d'un món globalitzat i trobar solucions.

La mediació treballa aspectes com:

- Actituds d'interès i de respecte acceptant les diferències, reconèixer les pluralitats de cultura, ètnia o religió.
- Comunicació basada en el diàleg i la capacitat d'escolta.
- Aprendre habilitats de pensament reflexiu, creatiu i crític.
- Capacitat de participació activa, de cooperació i de convivència pacífica i la responsabilitat social.

4.2 IMPLEMENTACIÓ DE LA MEDIACIÓ ESCOLAR

Per dur a terme aquest projecte l'escola compta amb diferents estratègies que intenten garantir la convivència i la resolució de conflictes ajudant a aprendre, conviure i participar cooperativament amb la resta de l'alumnat. Aquestes accions permeten treballar el respecte personal, la implicació social, els drets i la lluita contra la discriminació, la intolerància i la violència. Alhora, intenten que les parts enfrontades es comuniquin des del respecte i buscant la solució al seu conflicte. Aquest procés és voluntari, confidencial i orientat cap al futur, que busca la transformació de les relacions.

4.2.1 EL RACÓ DE CAN PAUS

El racó de Can Paus és el mètode de gestió de conflictes que s'introdueix a l4 i fem servir des de l5 fins a 3r d'educació primària. A cada aula hi ha un espai físic assignat amb una capsa, una nina que es diu Pau i les normes del racó escrites en un document tipus infografia o pictogrames ARASAAC.

El funcionament del racó s'introdueix des de l5 per mitjà d'un [conte](#), que també ens serveix per presentar el material del racó. Cada curs es recorda com funciona i s'assigna un espai a l'aula. Quan hi ha un conflicte, comptem amb aquest espai i material perquè les dues parts arribin a acords i poder solucionar les seves diferències mitjançant el diàleg, la negociació i l'escolta activa utilitzant la Pau com a eina per respectar el torn de paraula, qui la té, escolta.

A través d'aquest projecte es pretén incorporar habilitats per afavorir l'entesa entre l'alumnat. L'objectiu no és acabar amb els conflictes sinó aprofitar-los per orientar l'alumnat a reconèixer la situació conflictiva com un repte per millorar la convivència i la Pau els ajuda a gestionar cada cop més autònomament aquestes situacions. L'espai assignat i el material servirà perquè l'alumnat aprengui a gestionar els conflictes i resoldre les seves diferències de forma cívica, pacífica i dialogada; quelcom intrínsec a les societats democràtiques i socialment avançades.

A la nostra escola, 4t de primària s'engloba dins del cicle superior, per aquest motiu el racó de can paus es continua utilitzant però amb variacions de cara a utilitzar posteriorment la mediació entre iguals a 5è i 6è.

L'alumnat de 4t segueix mantenint l'espai físic a l'aula però es deixa la Pau (nina) enrere i es substitueix per un altre objecte, que triaran en grup. En aquest cas, qui té l'objecte parla, ja que s'introdueix la autogestió del conflicte per a més de dues persones.

4.2.2 ASSEMBLEES

Les assemblees s'estructuren de diferents formes segons l'espai, el curs i els temes a tractar, s'inicien a partir de primària:

- **Assemblees d'aula:** Espai establert a l'horari d'aula. Té com a objectiu fomentar la participació directa de tot l'alumnat de la classe en defensa dels seus interessos. Mostrar respecte pels interessos dels altres. Afavorir la inclusió, la socialització i la pràctica d'una ciutadania activa.
 - **Cercles de paraula:** Formar un cercle amb el grup classe per a comunicar processos, dubtes que han sorgit durant l'activitat i preparar la següent sessió o tancar-ne una. L'objectiu és aprendre a expressar emocions, connexions entre idees comunes i/o oposades. Respectar el temps de cadascú i escoltar activament. Facilitar la cohesió del grup, crear comunitat i resoldre qüestions de baixa intensitat. En aquest cas és l'alumnat qui pren protagonisme i iniciativa, la persona adulta referent ha de vetllar pel bon funcionament de la dinàmica i participar com una membre més del cercle, basant-nos en un enfocament restauratiu.
 - **Petits cercles de debat:** Distribuir l'alumnat en petits cercles per tal de parlar temes concrets i/o decidir objectius a nivell de grup.

- **Dinàmiques de grup:** Amb la finalitat de facilitar un ambient i un clima agradable de treball i de cooperació dins i fora de l'aula es fan dinàmiques i activitats per fomentar la cohesió, cooperació i empatia i d'altres valors.

4.2.3 ENFOCAMENT RESTAURATIU

En el centre enfoquem la mirada en l'[enfocament restauratiu global](#), es basa en el respecte a tothom i a reparar els danys atenent les responsabilitats a través de la provenció amb dinàmiques com:

- [Cercles proactius](#): Utilitzar el cercle no només per resoldre conflicte, si no per la convivència dia a dia i com a metodologia d'aprenentatge.
- [Habilitats de la pau](#): es centra en tres habilitats clau, que són: la comunicació no violenta, l'escolta i la reflexió restaurativa.
- [Habilitats responsives](#): converses i reunions restauratives (cercles).

A l'escola hi haurà un recull amb les diferents dinàmiques, estratègies, recursos per tal de dur a terme aquest enfocament en diferents ocasions al llarg del curs, com per exemple les assemblees, rotllanes setmanals, expressió oral, com a part del procés de projecte, entre altres.

5. TEMPORITZACIÓ

Inici de curs:

- Compartir amb el claustre les accions a dur a terme al llarg del curs.
- Creació i funcionament de l'espai de mediació.

Fase inicial

- Formació de l'alumnat i del tutor en mediació.
- El o la tutora recollirà les demandes i establirà una franja d'horari i qui farà de representant mediador.

Fase de desenvolupament.

- Posar en marxa el procés.

Fase d'avaluació.

- Valoració trimestral del projecte per part dels tutors/es.
- Valoració de l'alumnat de 6è a partir d'un formulari.

6. AVALUACIÓ

L'avaluació forma part del desenvolupament de tota la comunitat educativa.

Es fa un tipus d'avaluació formativa i formadora, tenint en compte també el punt de vista de l'alumnat. Es considera que la participació i implicació de l'alumne/a en el procés d'avaluació és important per crear un clima de confiança i complicitat que ajudi als infants a implicar-se i a comprendre les mesures que es duran a terme.

En aquest procés, és important valorar l'aplicació i els resultats de la intervenció registrada, és a dir, la manera com s'ha arribat a l'assoliment d'aquests objectius.

Objectiu 1: Fomentar la cultura de mediació com a eina bàsica en la gestió del conflicte i promoure una cultura de pau i no violència, juntament amb els valors que fan possible preservar i enriquir la vida de totes les persones del centre.

Indicador 1: Nombre d'hores de tutoria dedicades a la sensibilització en mediació.

Objectiu 2: Crear un ambient on les normes, les dinàmiques, les relacions i les actituds es recolzin en la resolució de conflictes i la reconciliació potenciant el compromís actiu en les relacions humanes de tots els membres de la comunitat educativa.

Indicador 2: Resolució positiva dels conflictes. Que es resolguin de manera positiva com a mínim el 80% dels casos atesos per mediació.

Objectiu 3: Dotar l'alumnat d'estratègies per a la resolució pacífica dels conflictes, per l'expressió positiva de les emocions, de tècniques per l'autoregulació i l'autocontrol, per l'aclariment dels seus valors i els de l'entorn i de la interiorització d'una cultura del diàleg.

Indicador 3: Nombre d'incidents atesos per la comissió de mediació. Que un 50% dels conflictes del centre siguin tractats a mediació.

Objectiu 4: Crear la figura de l'alumnat mediador/mediadora (5è i 6è) que permeti formalitzar una eina més a l'hora de resoldre conflictes, sense la necessitat de que segons quins casos passin per l'equip directiu o la comissió de convivència, oferint altres vies de solució.

Indicador 4: Formació d'alumnat mediador. Que cada curs escolar es formin com a mediadors i mediadores un mínim de 10 persones.

Finalment, es farà un recull de propostes i recomanacions per avançar en el funcionament del procés de mediació i garantir una millora contínua del clima de convivència escolar.

Com es fa l'avaluació?

A la valoració de final de curs, hi haurà un apartat on els docents faran l'avaluació del projecte mediador i el racó de Can Paus.

El racó de Can Paus i la mediació es valoraran a final de cada trimestre de manera oral amb el tutor/a en una última hora d'assemblea.

A final de trimestre s'afegirà una opinió a nivell de tutoria, així com un recull de la opinió de l'alumnat a través de l'assemblea.

7. BIBLIOGRAFIA

Dossiers de l' Enfocament Restauratiu Global (ERG)

<https://xtec.gencat.cat/ca/centres/projeducatiu/convivencia/una-comunitat-educativa-restaurativa-i-resilient/petit-manual-erg-dossiers/>

Conte del Racó de la Pau

8. ANNEX

Infografia de principis de l'enfocament restauratiu

<https://xtec.gencat.cat/web/.content/centres/projeducatiu/convivencia/una-comunitat-educativa-restaurativa-i-resilient/Principis-i-preguntes-restauratives/documents/Infografia-0.pdf>

[Normes racó de la Pau](#)